



## بررسی تأثیر نیروی پیش‌تنیدگی مهارهای جانبی بر رفتار دیافراگم بتنی با استفاده از مدل‌سازی عددی دوبعدی و سه‌بعدی

حمیدرضا صبا<sup>۱</sup>، علی مقامع<sup>۲</sup>

۱- استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه تفرش

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مکانیک خاک و پی، دانشگاه تفرش

[alimaghame@gmail.com](mailto:alimaghame@gmail.com)

### چکیده

دیافراگم بتنی یکی از انواع سیستم‌های حائل برای پایدارسازی گودبرداری‌ها است. نسبت ضخامت به طول در دیافراگم‌های بتنی ناچیز بوده؛ بنابراین به علت سختی زیاد در جهت طولی و برقراری فرض کرنش مسطح، امکان جایگزینی مدل دوبعدی با مدل سه‌بعدی وجود دارد. هنگامی که از مهارهای جانبی استفاده شود، باید برای مدل‌سازی دوبعدی ملاحظاتی در نظر گرفته شود. در این مقاله سعی شده است که تأثیر مقدار نیروی پیش‌تنیدگی مهارهای جانبی و نوع مدل‌سازی (دوبعدی و سه‌بعدی) بررسی شود. همچنین مقایسه‌ای بین نتایج تحلیل استاتیکی و دینامیکی صورت گرفته است. نتایج حاصل شده از مدل‌های عددی نشان داد که با افزایش نیروی پیش‌تنیدگی مهارهای جانبی تغییر مکان جانبی دیافراگم افزایش یافته و لنگر خمی کاهش پیدا می‌کند. تغییر مکان‌های جانبی به دست آمده از مدل‌های دوبعدی بیشتر از مدل‌های سه‌بعدی بوده، ولی لنگر خمی در بعضی نواحی مدل سه‌بعدی بیشتر از مدل دوبعدی بود.

کلمات کلیدی: دیافراگم بتنی، مهار جانبی، نیروی پیش‌تنیدگی، روش الگان محدود

### مقدمه

دیوارهای حائل در مهندسی ژئوتکنیک از اهمیت بالایی برخوردار هستند، زیرا در اغلب پروژه‌های مختلف عمرانی نیاز به خاکبرداری و در نتیجه نگهداری خاک پشت گودبرداری است. همچنین در بسیاری از پروژه‌های شهری و مکان‌های خاص محدودیت فضای کار وجود دارد. دیوارهای حائل سازه‌هایی هستند که از انواع مختلف آن می‌توان در شرایط گوناگون، برای این منظور استفاده کرد.

یکی از انواع دیوارهای حائل، دیافراگم‌های بتنی هستند که استفاده از آنها در چند دهه اخیر گسترش یافته است. دیافراگم‌های بتنی به عنوان یکی از سیستم‌های حائل به علت قابلیت اجرا تا ارتفاع‌های زیاد، عدم نیاز به پی و قالبندی سنتی و امکان استفاده در محیط‌های محدود شهری؛ به علت اشغال فضای بسیار کم و محدودیت فضای لازم برای اجرا امروزه کاربرد وسیعی دارد. به دلیل دارا بودن ویژگی‌های فوق از دیافراگم‌های بتنی می‌توان در پروژه‌های متعدد نظریه توپل و تاسیسات زیرزمینی، جداره داکت‌ها، آب‌بند ساحلی، پرده نفوذ ناپذیر، دیوار حائل ساختمان (در بخشی که زیر زمین قرار دارد)، دیوارهای اسکله‌ها و غیره استفاده کرد.